

När barnet sitter stadig utan stöd eller om huvudet börjar sticka upp ovanför babyskyddets övre kant är det dags för en bilbarnstol.

Hitta bästa bilbarnstolen

Viktigast när ni köper bilbarnstol är att den är godkänd. Men den ska också passa i bilen och fungera efter din familjs behov. Vi har jämfört tio vanliga bilbarnstolar och låtit fem familjer använda dem.

Av: Anna Gardberg, Anna-Maria Stawreberg
Foto: Lasse Eklöf, Per-Åke Uddman

Frågan om vilken bilbarnstol som är bäst har inget enkelt svar. Olika stolar har olika kvaliteter. En stol fungerar bra i en bil, men betydligt sämre i en annan.

Det viktigaste är att stolen är godkänd. Helst ska den vara T-godkänd, men minst E-godkänd. Dessa godkännanden utfärdas efter test vid VTI, Väg- och transportforskningsinstitutet.

E är ett europeiskt godkännande som alla stolar måste ha. Här har man testat hur stolen skyddar mot påfrestningar på barnets överkropp. T är ett svenskt godkännande, som även omfattar påfrestningar på nacke och huvud.

Rådet från VTI och NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, är att ett barn i bilbarnstol färdas säkrast i en bakåtvänd stol.

I en bakåtvänd stol fångas kraften vid en kollision upp av stolsryggen och påfrestningen för nacke och huvud blir betydligt mindre. En bakåtvänd bilbarnstol har en skadereducerande effekt på cirka 90 procent.

Att man har en modern och "säker" bil är inte ett argument för att frångå re-

Genomgång av tio bilbarnstolar – vänd! ^w

KOMBISTOLAR

Akta Graco Cosmic

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd. E-godkänd som bältesstol 15–25 kg.
Användningstid: Bakåtvänd från 5 månader till 4 år. Framåtvänd från 4 år och upp till 25 kg.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser. För montering där bilbarnstolen inte kan luta mot framförvarande bilsäte ska säkerhetsben användas.
Vikt: 6,8 kg.
Pris: 2 795 kr.
Övrigt: Justerbar sittvinkel även med barnet i.
Tillbehör: Bältesmudd, solskydd, sparkskydd, komfortinlägg, sovstöd, extra underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Bra bruksanvisning och enkel att montera, tyckte alla. Bra att sittvinkeln går att justera. "Kan absolut tänka oss att köpa den här stolen".
 – Lite trång för de större barnen. "Bältet korvar sig lätt", "Spännat i sätet sitter för långt in."

Akta Graco Duoflex Basic

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd. E-godkänd som bältesstol 15–25 kg.
Användningstid: Bakåtvänd från 5 månader till 4 år. Framåtvänd från 4 år och upp till 25 kg.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser. För montering där bilbarnstolen inte kan luta mot framförvarande bilsäte ska säkerhetsben användas.
Vikt: 3,8 kg.
Pris: 1 495 kr.
Tillbehör: Bältesmudd, solskydd, sparkskydd, komfortinlägg, sovstöd, extra underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Bra bruksanvisning och lätt att montera, tyckte majoriteten. "En enkel stol utan en massa lull-lull. Den gör skäl för namnet basic." "Lätt att använda."
 – Lite benutrymme för lite större barn. "Barnet sitter okej, men sittedynan är något hård."

"Skön för barnet"

Akta Graco Duoflex Comfort

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd. E-godkänd som bältesstol 15–25 kg.
Användningstid: Bakåtvänd från 5 månader till 4 år, framåtvänd från 4 år och upp till 25 kg.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser. För montering där bilbarnstolen inte kan luta mot framförvarande bilsäte ska säkerhetsben användas.
Vikt: 4,7 kg.
Pris: 2 395 kr.
Övrigt: Justerbar sittvinkel vid montering.
Tillbehör: Bältesmudd, solskydd, sparkskydd, komfortinlägg, sovstöd, extra underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Bra bruksanvisning och enkel att montera, tyckte alla. "My-sig, mjuk och påkostad."

Britax Tway Plus

Godkänd för: 9–25 kg. E/T-godkänd. E-godkänd som bältesstol 15–25 kg.
Användningstid: Från 6 månader till 4–5 år bakåtvänd. Framåtvänd från 3 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser. Säkerhetsben krävs ej. Vid framåtvänt användande krävs tre-punktsbälte.
Vikt: 6,8 kg.
Pris: 2 395 kr.
Övrigt: Fempunktsbälte med tre lägen, stort innermått, extra djupa sidor. Justerbar sittvinkel vid montering.
Tillbehör: Solskydd, sovstöd, extra monteringsatts, lekbord, sparkskydd.
Föräldrankommentarer:
 + Bra bruksanvisning och enkel att montera, tyckte alla. Rymlig och verkar bekväm, tyckte majoriteten. "Bra stol för ett större barn."
 – Sittvinkeln krånglig att justera, tyckte majoriteten. "Krångligt spänne."

"Rymlig och bekväm"

Be Safe Kid Royal

Godkänd för: 0–18 kg. E-godkänd.
Användningstid: Från 6 månader till 5 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, säkerhetsben vid placering i baksätet.
Vikt: 10 kg.
Pris: 2 498 kr.
Övrigt: Justerbar sittvinkel och kan justeras horisontellt för att skapa större benutrymme. Säkerhetsben vid montering i baksätet.
Tillbehör: Solskydd, lekbord, sovstöd, underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Rymlig och verkar bekväm, tyckte alla. "Bra stol när man väl lyckats montera den."
 – Ett par familjer kritiska till bruksanvisningen. Majoriteten tyckte att den var svårmonterad. "Ingen stol man flyttar runt mellan olika bilar eller platser."

Be Safe Basic

Godkänd för: 0–18 kg. E-godkänd.
Användningstid: Från 6 månader till 5 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, säkerhetsben vid placering i baksätet.
Vikt: 6,8 kg.
Pris: 1 798 kr.
Övrigt: Kompakt konstruktion som passar bra i mindre bilar. Säkerhetsben vid montering i baksätet.
Tillbehör: Solskydd, lekbord, sovstöd, underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Ganska enkel att montera, tyckte majoriteten. Rymlig och verkar bekväm, tyckte alla.
 – Mindre bra bruksanvisning.

Be Safe iZi Kid

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd.
Användningstid: Från 6 månader till 4–5 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, integrerat säkerhetsben vid placering i baksätet.
Vikt: 11,6 kg.
Pris: 2 998 kr.
Övrigt: Integrerat säkerhetsben. Justerbar sittvinkel även med barnet i. Integrerat inspänningssystem.
Tillbehör: Solskydd, lekbord, sovstöd, underförankringsband.
Föräldrankommentarer:
 + Rymlig och verkar bekväm, tyckte majoriteten. "Enkelt att justera sittvinkeln."
 – Krånglig att montera, tyckte alla. Gärna mer utförlig bruksanvisning. "Ett äldre barn har svårt att klättra i och ur själv." "Tar stor plats."

"Rymlig och ombonad"

Britax Eclipse Plus SI

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd.
Användningstid: Från 6 månader till 4–5 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, säkerhetsben krävs ej.
Vikt: 9,3 kg.
Pris: 2 895 kr.
Övrigt: Fempunktsbälte med fyra lägen, justerbar sittvinkel även med barnet i, extra djupa sidor.
Tillbehör: Solskydd, sovstöd, extra monteringsatts, lekbord, sparkskydd.
Föräldrankommentarer:
 + Bra bruksanvisning samt rymlig och ombonad, tyckte alla. "Enkelt att justera sittvinkel."
 – Majoriteten tyckte att den var svårmonterad. "Krångligt spänne." "Skrymmande." "Bra stol, men känns liten för en 3-åring."

Britax Freeway

Godkänd för: 0–25 kg. E/T-godkänd.
Användningstid: Från 6 månader till 4–5 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, säkerhetsben krävs ej.
Vikt: 6,3 kg.
Pris: 2 395 kr.
Övrigt: Fempunktsbälte med tre lägen, justerbar sittvinkel vid montering.
Tillbehör: Solskydd, sovstöd, extra monteringsatts, lekbord, sparkskydd.
Föräldrankommentarer:
 + Lätt att montera, tyckte majoriteten. "Smidig, passar en liten bil." "Enkelt att justera sittvinkel."
 – Bruksanvisningens planschformat svårhanterligt. "Kort sittedyna", "Krångligt spänne."

Volvo

Godkänd för: 0–18 kg. E-godkänd.
Användningstid: 0–3 år.
Placering i bilen: Alla passagerarplatser, med säkerhetsben i baksätet.
Vikt: 6,2 kg.
Pris: 1 950 kr.
Övrigt: Fempunktsbälte.
Tillbehör: Babyinsats, sparkskydd, solskydd, lekbord, lekväska, nackkudde, "backspegel" för föraren. Fästögler om dessa saknas i bilen.
Föräldrankommentarer:
 + Medelbra bruksanvisning. Enkel att montera, tyckte majoriteten. "Tar inte stor plats, passar en liten bil."
 – Krångligt bälte. Något smal för ett lite större barn.

geln att placera barnet bakåtvänt.

– Dagens nya bilar har styva karosser, vilka ökar påfrestningen på passagerarnas nackar vid en krock. Därför är det extra viktigt att barn åker bakåtvänt, säger **Thomas Carlson**, medieförman på NTF.

Helst ska barnet sitta bakåtvänt i framsätet. Tester har visat att barn klarar en frontalkrock, som är den vanligaste typen av krock, bättre på det sättet – förutsatt att krockkudden är urkopplad.

En bakåtvänd stol i framsätet ger dessutom ofta mer benutrymme än i baksätet, något som medför att barnet kan åka

bakåtvänt längre. Som förare har man också bättre uppsikt över barnet.

Baksätet är däremot allmänt säkrare för barn som sitter framåtvända. Vid en sidokollision är barnet mer skyddat på mittplats bak än i framsätet. Sidokrockar är dock ovanligare än frontalkrockar.

När barnet kan sitta stadigt utan stöd eller om barnets huvud börjar sticka upp ovanför babyskyddets övre kant är det dags för en bakåtvänd bilbarnstol. På vissa bilbarnstolar kan man justera lutningen så att det liknar ett babyskydd.

Det viktigaste är att barnet inte faller

framåt när det sitter i stolen. Man kan även förminska utrymmet i stolens sidor med särskilda skumgummirullar.

En del bilbarnstolar är godkända redan från det att barnet är nyfött och kan användas upp till 25 kilo. De stolar som är vändbara kan vändas framåt då barnet är 4–5 år.

– Kontrollera att bilbarnstolen är E-godkänd för bakåtvänt åkande, helst upp till 25 kilo. Se upp för bilbarnstolar som är godkända för bakåtvänt åkande bara upp till 10 kilo. Det innebär att barnet måste vändas framåt redan vid cirka

BAKÅTVÄNDA STOLAR

1 års ålder, säger **Carolina Samuelson**, projektassistent på NTF.

Bilbarnstolen monteras med ett underförankringsband och med bilbältet. Barnet sitter fast med bilbarnstolens bälte. Bilbarnstolen är urvuxen när barnets huvud sticker upp med en tredjedel ovanför kanten, ungefär i höjd med överkanten på barnets öron, eller när stolens viktgräns har passerats.

Vi gjorde en jämförelse av tio av de vanligaste godkända bilbarnstolarna på marknaden. Dessutom lät vi fem familjer använda dem och tycka till. ●

Så här gick testet till

● Vi har testat ett urval av de bilbarnstolar som finns på marknaden.

Vi har inte säkerhetstest dem, eftersom alla stolar i testet är godkända.

Vi har undersökt hur bilbarnstolarna är att använda.

Vi lät fem familjer med barn i åldrarna 8 månader till 3 år montera och använda stolarna under två månader.

Därefter fick de utvärdera varje stol.

De sex barnen i testet var: **Julius**, 3 år, 19 kg, **Oli-ver**, 1,5 år, 11,5 kg, **Hugo**, 11 mån, 9 kg, **Märta**, 9 mån, 8 kg, **Wilhelm**, 8 mån, 11 kg, samt **Jimmy**, 8 mån, 11 kg

Varning för felaktiga råd – vänd! w

Eftersom det är säkrast för barn att färdas bakåtvända har familjerna använt bilbarnstolarna endast på detta sätt.

En del stolar är dock så kallade kombistolar som kan monteras både framåt- och bakåtvända.

De bilar som familjerna har använt är Volvo 945, Volvo V70, Audi A4 Avant, Volvo 850 och Volkswagen Passat.

Familjernas omdömen finns under "+" och "-".

Alla testade stolar har enligt leverantörerna avtagbar och tvättbar klädsel. Vi har dock inte testat hur klädslarna har påverkats av tvätt.

Alla priser är cirka priser. ●

Hitta bästa... forts

5 vanliga frågor om bilbarnstolar

Är det farligt att mitt barn åker med böjda ben?

– Säkerhetsmässigt är det ingen fara att barnet åker med böjda ben. Det är sällan barnet som klagar, utan i stället vi vuxna som tycker att det ser obekvämt ut, menar **Maria Krafft**, biträdande forskningschef på Folksam.

Hur gör man om man åker taxi?

Kräv en godkänd bilbarnstol. NTF har en guide på sin hemsida över de taxibolag som erbjuder bilbarnstolar.

Det är viktigt att stolen monteras på rätt sätt och att barnet inte sitter på passagerarplatsen fram om det finns en krockkudde.

Hur gör man om man åker bil utomlands?

Ta med den egna bilbarnstolen. Observera att det ännu finns länder där det är förbjudet att ha småbarn i framsätet. Undersök vilka regler som gäller, kontakta ambassad, landets turistbyrå eller din resebyrå.

Vad är en integrerad bilbarnstol?

En del nya bilar kan ha så kallade integrerade bilbarnstolar. Då integrerade system bara finns som framåtvända är det ett säkert alternativ först när barnet är äldre.

Vad är Isofix?

Isofix är ett standardiserat system som ska underlätta korrekt montering. Av formella skäl finns ännu inga generella godkännanden av isofix-produkter, men förhoppningen är att detta blir klart under 2004. Då kommer, troligen, stolar som har isofix-godkännande att enkelt kunna knäppas fast i särskilda isofix-fästpunkter i olika typer av bilar.

Biltillverkarna ger felaktiga råd

● En krockkudde som löser ut kan innebära livsfara för ett barn. Därför har VTI, Folksam forskning och NTF antagit en gemensam policy gällande främre passagerarkrockkudde och barn.

– För att passagerare under 140 centimeter ska kunna sitta i främre passagerarsätet krävs att krockkudden är urkopplad. Ansvaret för urkoppling måste ligga helt hos biltillverkaren eller bilimportören, säger **Carolina Samuelson**, projektassistent på NTF.

– Vi accepterar därför inte urkoppling via nyckel eller annan form av strömbrytare, som aktiveras av en icke auktoriserad person.

Tyvärr ger många biltillverkare den felaktiga rekommendationen att placera barn i baksätet med hänvisning till risker med krockkudden på passagerarsidan, visar en färsk undersökning från försäkringsbolaget Folksam. ●

Märta Hagelin, 9 månader, och pappa Martin i färd med att testa Be Safe iZI Kid.

Källa: Folksam, NTF, VTI
Texten är faktagranskad av **Anna Paulson**, projektledare på NTF, och **Carolina Samuelson**, projektassistent på NTF.

Tänk på det här innan ni väljer stol

- Köp en godkänd bilbarnstol. Den ska vara märkt med E och gärna även T.
- Det är mycket bra om stolen kan användas bakåtvänd länge, helst upp till 5-årsåldern. NTF rekommenderar en bilbarnstol som klarar bakåtvänt åkande upp till 25 kilo.
- Om du är osäker, be om öppet köp.
- Följ bruksanvisningen som följer med. Spara den. Instruera eventuella andra förare.
- Ett alternativ är att hyra bilbarnstol. Detta kan man göra via vissa lokala NTF-kontor, butiker och försäkringsbolag.
- Att ta reda på hur en viss stol passar i ens bil är inte lätt genom att bara läsa bruksanvisningen. – Därför är det bra att rådfråga personal i en expertbutik och prova stolen i bilen, säger Thomas Carlson, NTF.
- Hur många barn – och därmed bilbarnstolar/babyskydd och bältesstolar eller -kuddar – man ska ha i bilen kan också vara avgörande för vilken stol man väljer.
- Ett bra råd är att välja en butik som är NTF-certifierad, vilket innebär att personalen är särskilt utbildad. ●

Om du köper begagnat

Kontrollera...

- att stolen är godkänd och hel.
- att bruksanvisning och alla delar följer med.
- åldern på bilbarnstolen. Rekommenderad livslängd är 10 år.
- att bruksanvisning och alla delar följer med.

Vad säger lagen?

- Enligt svensk lag ska barn under 7 år använda en särskild skyddsanordning – babyskydd, bilbarnstol eller bältesstol/kudde. ●

Upplysningar

Akta Graco	0418-44 90 40
Be Safe/HTS	08-580 118 10
Britax	08-564 841 00
Volvo	031-325 02 00